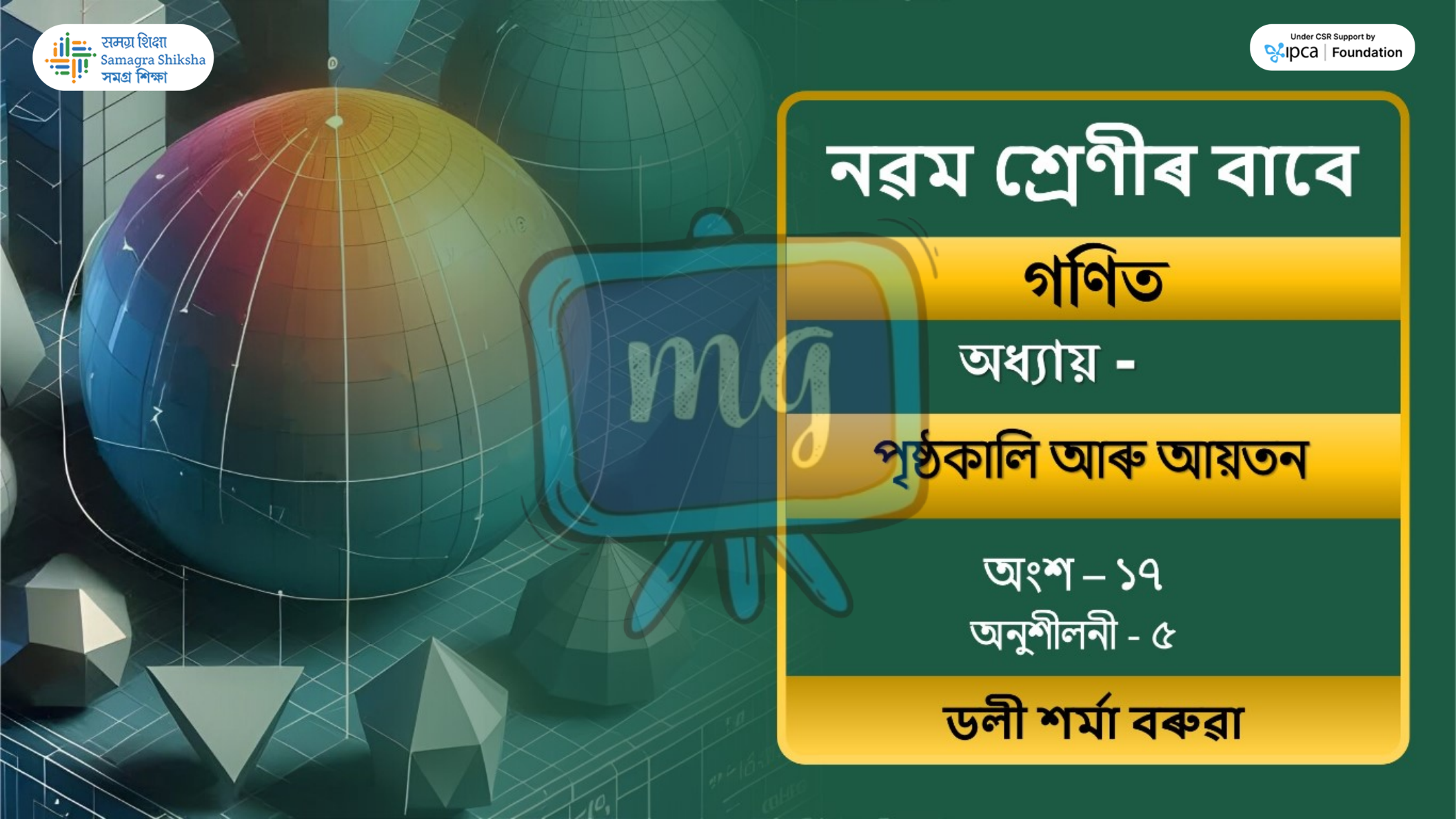

নৱম শ্ৰেণীৰ বাবে

গণিত

অধ্যায় -

পৃষ্ঠকালি আৰু আয়তন

অংশ – ১৭

অনুশীলনী - ৫

ডলী শর্মা বৰুৱা

অনুশীলনী 5

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

1. এটা জুইশলা বাকচৰ জোখ 4 চে.মি. × 2.5 চে.মি. × 1.5 চে.মি.। এনে 12 টা বাকচ থকা পেকেট এটাৰ আয়তন কিমান?

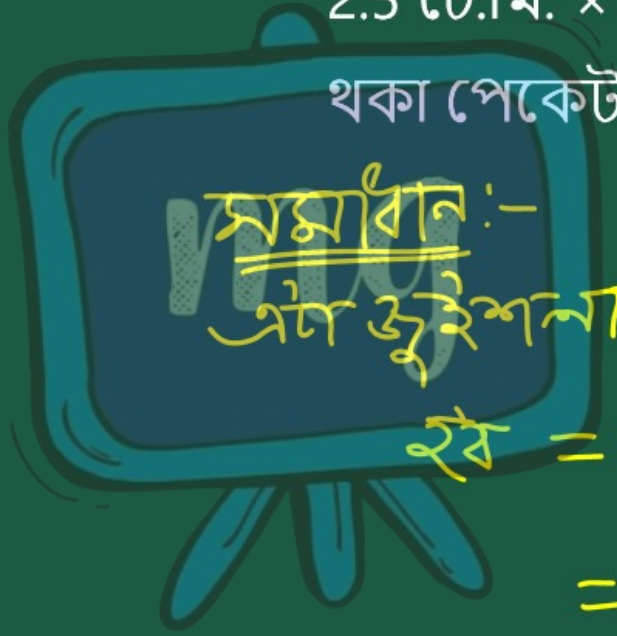

সমাধান :-

এটা জুইশলা বাকচৰ আয়তন

হব = $4 \times 2.5 \times 1.5$ cm^3

$= 10.0 \times 1.5$

$= 15.0$ cm^3

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

∴ 12টা জুইশলা বাকচ থকা পেকেট এটাৰ আয়তন হ'ব

$= (12 \times 15)\ cm^3$

$= 180\ cm^3$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

2. এটা আয়তীয় ঘনক আকাৰৰ পানীৰ টেংকিৰ দীঘ 6 মি., প্ৰস্থ 5 মি. আৰু গভীৰতা 4.5 মি.। টেঙ্কিটোত কিমান লিটাৰ পানী ধৰিব? (1 m^3 = 1000 লিটাৰ)

সমাধান:- দিয়া আছে,

টেংকিটোৰ দীঘ, $l = 6m$

প্ৰস্থ, $b = 5m$

গভীৰতা, $h = 4.5m$

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

∴ চৌকিটোৰ আয়তন

$= l \times b \times h$

$= 6 \times 5 \times 4{\cdot}5$

$= 30 \times 4{\cdot}5$

$= 135$ m^3

∴ $1\ m^3 = 1000\ L$

∴ $135\ m^3 = 1000 \times 135 = 135000\ L$

∴ চৌকিটোত 135000 L পানী ধৰিব পাৰে।

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

3. এটা আয়তীয় ঘনক আকাৰৰ পাত্ৰৰ দীঘ 10 মি. আৰু প্ৰস্থ 8 মি.। 380 ঘন মিটাৰ জুলীয়া পদাৰ্থ ধৰিবলৈ পাত্ৰটোৰ উচ্চতা কিমান হ'ব লাগিব?

সমাধান:- দিয়া আছে,

পাত্ৰটোৰ দীঘ, $l = 10$ m

প্ৰস্থ, $b = 8$ m

ধৰাহল উচ্চতা $= h$

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

দিয়া আছে,

পাত্রটির আয়তন $= 380\ m^3$

$\Rightarrow l \times b \times h = 380$

$\Rightarrow 10 \times 8 \times h = 380$

$\Rightarrow h = \frac{380}{10 \times 8}$

$= 4.75\ m$

$\therefore$ নির্ণেয় উচ্চতা $= 4.75\ m$ //

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

4. ৪ মি. দীঘ, 6 মি. প্ৰস্থ আৰু 3 মি. গভীৰ এটা আয়তীয় ঘনক আকাৰৰ গাঁত খান্দিবলৈ কিমান খৰচ পৰিব নিৰ্ণয় কৰা যদিহে প্ৰতি ঘন মিটাৰ খান্দোতে 30 টকা লাগে।

সমাধান:- দিয়া আছে,

আয়তীয় ঘনক আকাৰৰ গাঁতটোৰ

দীঘ, $l = 8\ m$

প্ৰস্থ, $b = 6\ m$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

গভীরতা, $h = 3\ m$

$\therefore$ গাঁতটোর আয়তন $= l \times b \times h$

$= 8 \times 6 \times 3\ m^3$

$= 48 \times 3\ m^3$

$= 144\ m^3$

দিয়া আছে,

$1\ m^3$ ত খরচ হয় $= 30$ টকা

$\therefore 144$ " " " " $= 144 \times 30$ টকা

$= 4320$ টকা //

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

5. এটা আয়তীয় ঘনক আকাৰৰ টেঙ্কিত 50000 লিটাৰ পানী ধৰে। ইয়াৰ দীঘ আৰু গভীৰতা ক্ৰমে 2.5 মি. আৰু 10 মি. হ'লে প্ৰস্থ নিৰ্ণয় কৰা।

সমাধান :— দিয়া আছে,

টেংকিটোৰ আয়তন = 50000 L

$= \frac{50000}{1000} m^3$

$= 50\ m^3$

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

দৈর্ঘ্য, $l = 2.5\ m$

গভীরতা, $h = 10\ m$

ধরাহল, প্রস্থ $= b$

প্রতিয়া,

$l \times b \times h = 50$

$\Rightarrow 2.5 \times b \times 10 = 50$

$\Rightarrow b = \frac{50}{2.5 \times 10}$

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

$$\Rightarrow 6 = \frac{5^{1}}{3 \cdot 5}$$

$$= \frac{1}{0 \cdot 5}$$

$$= \frac{1}{\frac{5}{10}}$$

$$= \frac{10^{2}}{5_{1}}$$

$$= 2\ m$$

$\therefore$ নিশ্চেয় প্রশ্ন $= 2m$ //